

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“) predkladá Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky ako iniciatívny materiál a zároveň aj na základe uznesenia vlády SR č. 79 z 2. februára 2022.

V rámci zlepšovania podnikateľského prostredia sa návrhom zákona vypúšťa povinnosť zamestnávateľa predkladať príslušnému orgánu verejného zdravotníctva na posúdenie návrh na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb; táto povinnosť je nahradená oznamovacou povinnosťou zamestnávateľa 10 dní pred začatím odstraňovania azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb, ktorá nie je spoplatnená správnym poplatkom. V rámci optimalizácie procesov verejného zdravotníctva sa ďalej navrhuje vypustiť povinnosť predkladať orgánu verejného zdravotníctva na schválenie zotavovacie podujatie a stanovuje sa pre organizátora tohto podujatia povinnosť ho príslušnému orgánu verejného zdravotníctva oznámiť. Organizátor je naďalej povinný dodržiavať za účelom ochrany zdravia všetky povinnosti v tejto oblasti, avšak vypustením povinnosti predkladať žiadosť na schválenie dôjde k zníženiu administratívneho zaťaženia žiadateľov.

V zákone sa dopĺňajú viaceré epidemiologické pojmy potrebné pre aplikáciu preventívnych a represívnych opatrení, ktoré v súčasnom znení zákona chýbajú. Vzhľadom na skutočnosť, že vláda Slovenskej republiky schválila „Národný plán kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike“, dopĺňajú sa ustanovenia, ktoré sa týkajú úloh na úseku prevencie.

V oblasti kozmetických výrobkov sa dopĺňajú ustanovenia o povinnosti informovať spotrebiteľov o bezpečnosti výrobku, ktorá je ustanovená predpismi týkajúcimi sa systému RAPEX. V súvislosti s distribútormi sa dopĺňajú povinnosti distribútora informovať spotrebiteľov, ktorá mu vyplýva z čl. 6 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009 z 30. novembra 2009 o kozmetických výrobkoch (prepracované znenie) v platnom znení. Vypúšťa sa výnimka na uvedenie kozmetického výrobku na trh, ktorý bol testovaný na zvieratách, alebo ktorý obsahuje takúto zložku. Upravuje sa aj ustanovenie, ktoré je v súčasnosti nevykonateľné, a to sprístupnenie kozmetických výrobkov na trh distribútorom po dátume minimálnej trvanlivosti.

Dopĺňajú sa niektoré kompetencie Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky a regionálnym úradom verejného zdravotníctva v súvislosti s vykonávaním dohľadu nad ponukou a predajom kozmetických výrobkov. Dopĺňa sa kompetencia odoberať vzorky kozmetických výrobkov aj pri predaji výrobkov ponúkaných na diaľku aj pod utajenou totožnosťou a možnosť bezplatného odberu vzoriek.

V návrhu zákona sa ďalej ustanovuje obmedzenie pre prevádzkovateľov solárií, aby služby zamerané na opaľovanie kože umelými UV žiaričmi neposkytovali osobám mladším ako 18 rokov. Pri používaní solária je organizmus vystavený pôsobeniu umelých zdrojov UV žiarenia. Toto žiarenie je na základe aktuálnych vedeckých poznatkov klasifikované Medzinárodnou agentúrou pre výskum rakoviny (IARC) ako dokázaný karcinogén, teda faktor, ktorý predstavuje určité zdravotné riziko. V posledných rokoch bol vo svete zaznamenaný významný nárast výskytu melanómu kože hlavne medzi mladými ženami. Výskumy dermatológov preukázali, že osoby, ktoré veľmi často používajú solária, majú dva a pol až trikrát väčšiu pravdepodobnosť vzniku rakoviny tohto typu. Opaľovanie kože v soláriu z tohto dôvodu nie je vhodné pre niektoré citlivé skupiny populácie vrátane osôb mladších ako 18 rokov. Riziko je u populácie v tejto vekovej kategórii väčšie, nakoľko koža je v tomto veku omnoho tenšia a citlivejšia, pričom pokožka nie je schopná vyprodukovať dostatok pigmentu.

Úpravou § 15 a novým znením § 16 až § 16q v návrhu zákona sa prehľadne upravujú ustanovenia o odbornej spôsobilosti, vydávaní osvedčení a dokladov o odbornej spôsobilosti, požiadavky na vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti, zrušenie a zánik osvedčenia o odbornej spôsobilosti a vedenie registra osôb, ktoré sú držiteľmi osvedčenia o odbornej spôsobilosti.

Návrhom zákona sa dopĺňa činnosť pracovnej zdravotnej služby v súvislosti s prešetrovaním pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania príslušným orgánom verejného zdravotníctva. Pracovná zdravotná služba v tejto súvislosti pripraví pre zamestnávateľa odborné podklady, ktoré sa týkajú expozície posudzovanej osoby zdraviu škodlivým faktorom práce a pracovného prostredia a posudzovania jej zdravotnej spôsobilosti na prácu. Činnosť pracovnej zdravotnej služby sa dopĺňa aj v súvislosti s povinnosťou zamestnávateľa predkladať príslušnému orgánu verejného zdravotníctva návrh na zaradenie prác do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie.

Vypúšťa sa aj povinnosť zamestnávateľa vypracovať vnútorný predpis pri záťaži teplotou z technológie a povinnosť zamestnávateľa vypracovať prevádzkový poriadok pri rizikovej práci z dôvodu záťaže teplotou alebo záťaže chladom z technológie. Preventívne a ochranné opatrenia pre pracovné činnosti súvisiace so záťažou teplotou alebo záťažou chladom pri práci a popis vykonávanej činnosti (pracovné postupy) so zohľadnením pracovných podmienok a triedy práce uvádza posudok o riziku.

V nadväznosti na uvedené zmeny v návrhu zákona v jednotlivých ustanoveniach sa dopĺňajú nové priestupky, resp. iné správne delikty a prechodné ustanovenia.

Dopĺňa sa prechodné ustanovenia súvisiace so špecializáciou lekárov v zmysle nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov, z ktorého bol vypustený špecializačný odbor klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia.

S účinnosťou od 1.1.2028 sa navrhuje, aby poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý poskytuje ústavnú zdravotnú starostlivosť na zabezpečenie hygienicko-epidemiologického režimu a na prevenciu, sledovanie a analýzu nozokomiálnych nákaz, mal v pracovnom vzťahu lekára s profesijným titulom epidemiológ, lekár hygienik, infektológ alebo mikrobiológ a verejného zdravotníka so špecializáciou v špecializačnom odbore epidemiológia.

V čl. II sa mení a dopĺňa zákon o živnostenskom podnikaní z dôvodu zmeny názvu odborných spôsobilostí a následnej nevyhnutnej zmeny názvu živností a dopĺňajú sa nové názvy živností. V čl. III sa mení zákon o správnych poplatkoch.

Účinnosť zákona sa navrhuje od 1. mája 2023 s výnimkou legislatívnych zmien uvedených v čl. I v bode 134 a bode 163, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. januára 2028.

Predložený návrh zákona má pozitívny a negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, pozitívne a negatívne sociálne vplyvy, nemá vplyv na životné prostredie, vplyv na informatizáciu spoločnosti, na služby verejnej správy pre občana. Predpokladá sa pozitívny aj negatívny vplyv na podnikateľské prostredie. Návrh zákona nemá vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu SR, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky, právom Európskej únie, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná.